

Conclusions del document *Buscant el nostre lloc en els IES*, elaborat per un grup de treball format per cinc persones del món de la psicopedagogia, coordinats per Rafael Bascones, que van portar a terme un estudi sobre les funcions d'aquests professionals en els nostres IES a iniciativa de la Federació d'Ensenyament de CCOO. El grup va ser reconegut pel Departament d'Ensenyament en resolució del 5 de maig de 1997.

CONCLUSIONS I NOVES PERSPECTIVES

És evident que la implantació del nou sistema educatiu marca unes necessitats prioritàries pel que fa a la intervenció psicopedagògica, però a la vegada la concepció constructivista de l'ensenyament i aprenentatge que ens ha servit per analitzar-les, constitueixen entre els elements que conformen el procés educatiu, per tant, si l'objectiu final de la intervenció del psicopedagog és optimitzar-ho, sembla evident que haurà necessàriament d'intervenir sobre tots ells. Les funcions que ha de realitzar vindran igualment definides per l'objectiu final que ha de presidir tot el procés, és a dir, que tots els alumnes puguin desenvolupar al màxim les seves capacitats.

Així, la intervenció s'haurà de dur a terme tant des de l'alumnat, com des del professorat, com des del currículum, ja que s'entén que les disfuncions entre els tres elements seran les causants de les dificultats d'aprenentatge que puguin presentar un alumne o un grup d'alumnes, les quals dificultaran el seu òptim desenvolupament.

És a dir i contemplant els components del triangle interactiu des de l'àmbit de les institucions, des de:

- El procés institucional (projectes educatiu i curricular).
- L'estructura organitzativa de funcionament adoptada per l'equip de professorat.
- Els alumnes amb les seves diferències individuals.

Aquesta concepció de la intervenció psicopedagògica, a la **pràctica** pensem que podria traduir-se en una intervenció amb una doble vessant:

D'una banda la **funció docent**, concretada en:

- Crèdits variables i crèdits comuns de reforç a la totalitat de l'alumnat.
- Una atenció més específica als alumnes amb n.e.e.

D'altra banda, la funció no docent, que hauria de girar al voltant dels tres eixos abans esmentats, i que per tant, pensem que hauríem d'intervenir en:

Qüestions organitzatives,

Col·laborant amb el nostre criteri psicopedagògic amb l'equip directiu i amb la resta del professorat a definir la dinàmica general del Centre.

Procés educatiu

Que es podria traduir, entre d'altres aspectes, en:

- Col·laboració en l'elaboració del PCC i del PEC.
- Col·laboració amb els diferents Departaments didàctics.
- Col·laboració amb els equips docents.
- Col·laboració amb tutors...

Alumnat

Intervenint tant a nivell individual com a nivell general.

Pensem que les actuacions a nivell general amb l'alumnat, serien les incloses en el pla d'actuació tutorial, i que haurien de contemplar els tres tipus d'orientació: personal, acadèmica i professional.

Les intervencions a nivell individual, les contemplem com de caràcter puntual, difícils per tant de planificar, i que respondrien a:

- Demandes concretes tant per part de l'alumnat, com del professorat, com de la família, o
- Aquelles encaminades a resoldre situacions problemàtiques que dificulten el procés educatiu.

Una altra tasca important que pensem que hem de dur a terme és la de Coordinació de tots els Serveis Externs (educatius, municipals, etc...) que intervenen en el Centre, per tal d'optimitzar la seva intervenció.

Per poder realitzar aquestes funcions satisfactòriament, pensem que **organitzativament** es necessiten unes estructures, que possibilitin espais de coordinació i col·laboració.

Així pensem, que és necessari que es reguli la formació dels òrgans necessaris, que permetin aquesta col·laboració amb la resta dels estaments pedagògics existents en els Centres.

La normativa d'enguany, tot i que presenta algunes variacions que valorem positivament respecte a la d'anys anteriors, pensem que encara no recull d'una manera explícita totes les funcions abans esmentades, i que són les que actualment s'estan portant a terme en la majoria dels Centres de Secundària que compten amb la figura del psicopedagog.

Ens alguns casos se suggereixen, s'insinuen ..., motiu, pel qual, tampoc es regulen les estructures organitzatives necessàries per dur-les a terme.

Considerem que hi ha una duplicació de funcions a la vegada que una indefinició entre les funcions del psicopedagog del Centre, i les del professional de l'EAP.

Pensem que són dues figures complementàries, i que és imprescindible definir un marc de col·laboració entre totes dues.

L'EAP pot objectivar situacions i a la vegada aportar el coneixement del sector, oferint recursos externs en funció d'unes demandes concretes.

D'altra banda, la nostra ubicació i la nostra dedicació, ens dota d'unes eines molt valuoses per poder intervenir psicopedagògicament en els Centres.

Aquestes eines que difícilment pot tenir un assessor extern són les que ens han de permetre, per exemple:

- Poder contextualitzar d'una manera més acurada les necessitats que van sorgint.
- Poder analitzar la realitat amb uns referents més propers.
- Intervenir amb coneixement en els equips docents, pel fet de ser un docent més.
- Poder abordar certs temes en el moment que es produeixen degut a la nostra permanència en el Centre...

Qüestions totes elles molt importants en el moment de: replantejar metodologies, de proposar un canvi d'estratègies, d'encetar una revisió de la funció de l'avaluació..., i així un llarg etcètera d'actuacions que podem dur a terme, i que seran les que per repercutir directament en el procés educatiu, podran ajudar a millorar-ho.

L'anàlisi de l'índex de satisfacció de les necessitats del Centre i de les nostres pròpies expectatives, en qüestions normatives i organitzatives, pensem que es desprèn amb facilitat de la lectura dels punts anteriors.

La pràctica diària, tot i que es desprèn d'una mateixa normativa, en realitat és ben diferent a cada centre.

A priori, podríem pensar que això és positiu, fent la interpretació que cada context marca un tipus diferent d'actuació, però una anàlisi més acurada, confirma que les diferents funcions que s'estan portant a terme per cadascun dels psicopedagogs, no responen tant a les necessitats, com a les concepcions prèvies que pot tenir cada Centre de la intervenció psicopedagògica, de les expectatives que al voltant d'aquesta figura es generen, de la pròpia formació del psicopedagog, i d'un llarg etcètera, que pensem que està dificultant en molts casos la nostra feina. Una interpretació de la normativa, seria la de relacionar el Professor de Psicologia i Pedagogia només amb l'alumnat que té menys recursos per aprendre, la qual cosa creiem que és caure en un reduccionisme de les nostres funcions, que a la vegada està propiciant la no reducció del nombre d'aquests alumnes.

Mentre que una intervenció més global, de tipus preventiu, ha de repercutir d'una manera positiva en la totalitat de l'alumnat, afavorint que siguin cada vegada menys els alumnes que necessitin de l'adopció de mesures extraordinàries.

Per aquest motiu, tot i comptant amb l'autonomia de gestió dels Centres, com un fonament imprescindible perquè cada Centre pugui dissenyar de quina manera s'ha de dur a terme la intervenció psicopedagògica en el seu context, pensem que és necessari que es vagin definint d'una manera més concreta els àmbits que ha de cobrir aquesta intervenció.

És cert que la nostra figura és de nova implantació en el sistema educatiu i que, per tant, ha calgut un temps d'adaptació.

Montse Cuadrado Bonilla
Neus Ferrer Barnany
Montse Lorén López
Rosa Minguet Biel
Mercè Renter de Cabo